

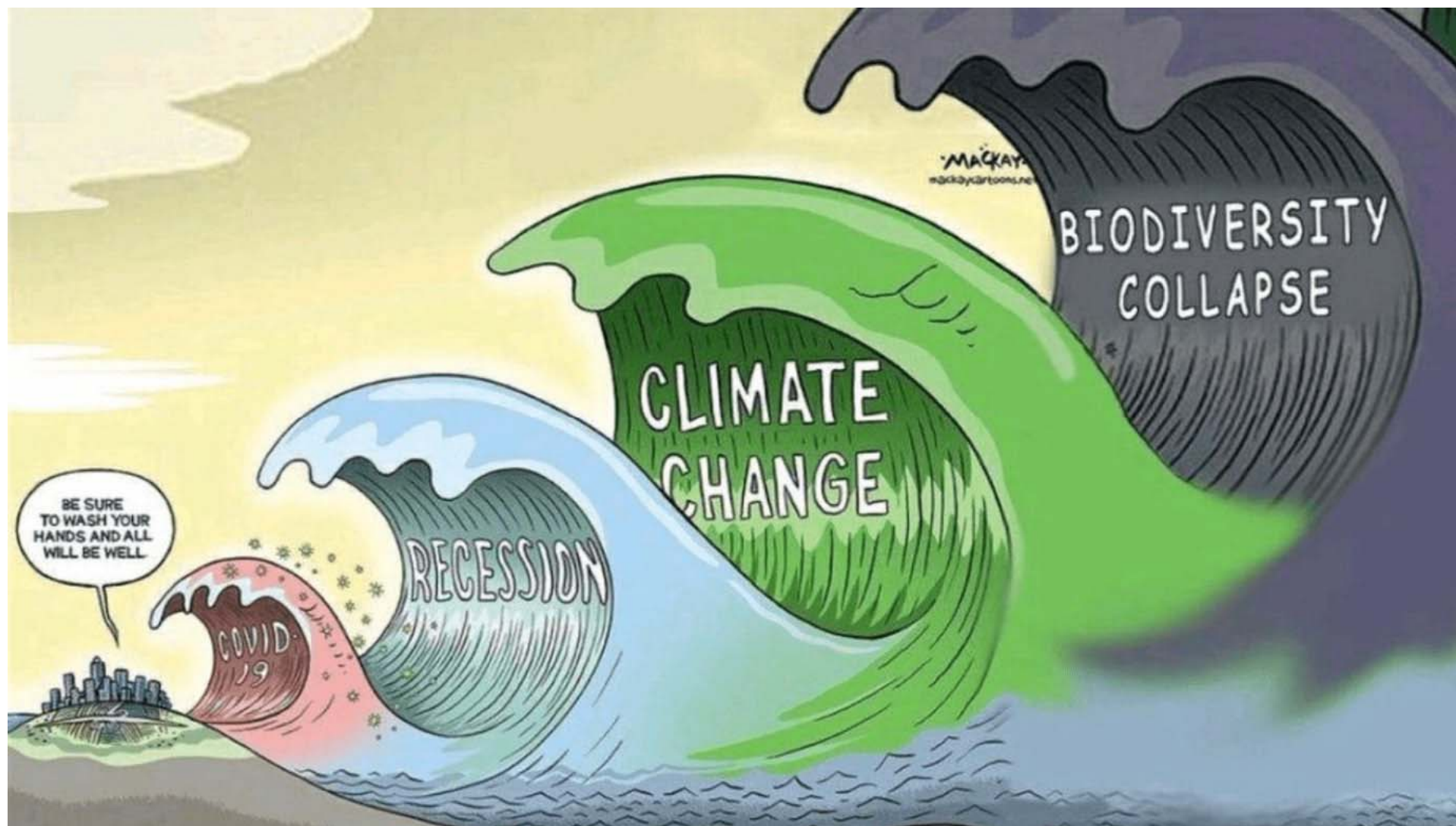
Een natuurlijkere toekomst voor Nederland in 2120

CIV, 15 September 2020

Tim van Hattum
Programmaleider Klimaat
Wageningen Environmental Research

namens het kernteam NL2120
en dankzij de inbreng van vele anderen!!

BE SURE
TO WASH YOUR
HANDS AND ALL
WILL BE WELL

COVID
19

RECESSION

CLIMATE
CHANGE

BIODIVERSITY
COLLAPSE

MACKEY
mackycartoons.net

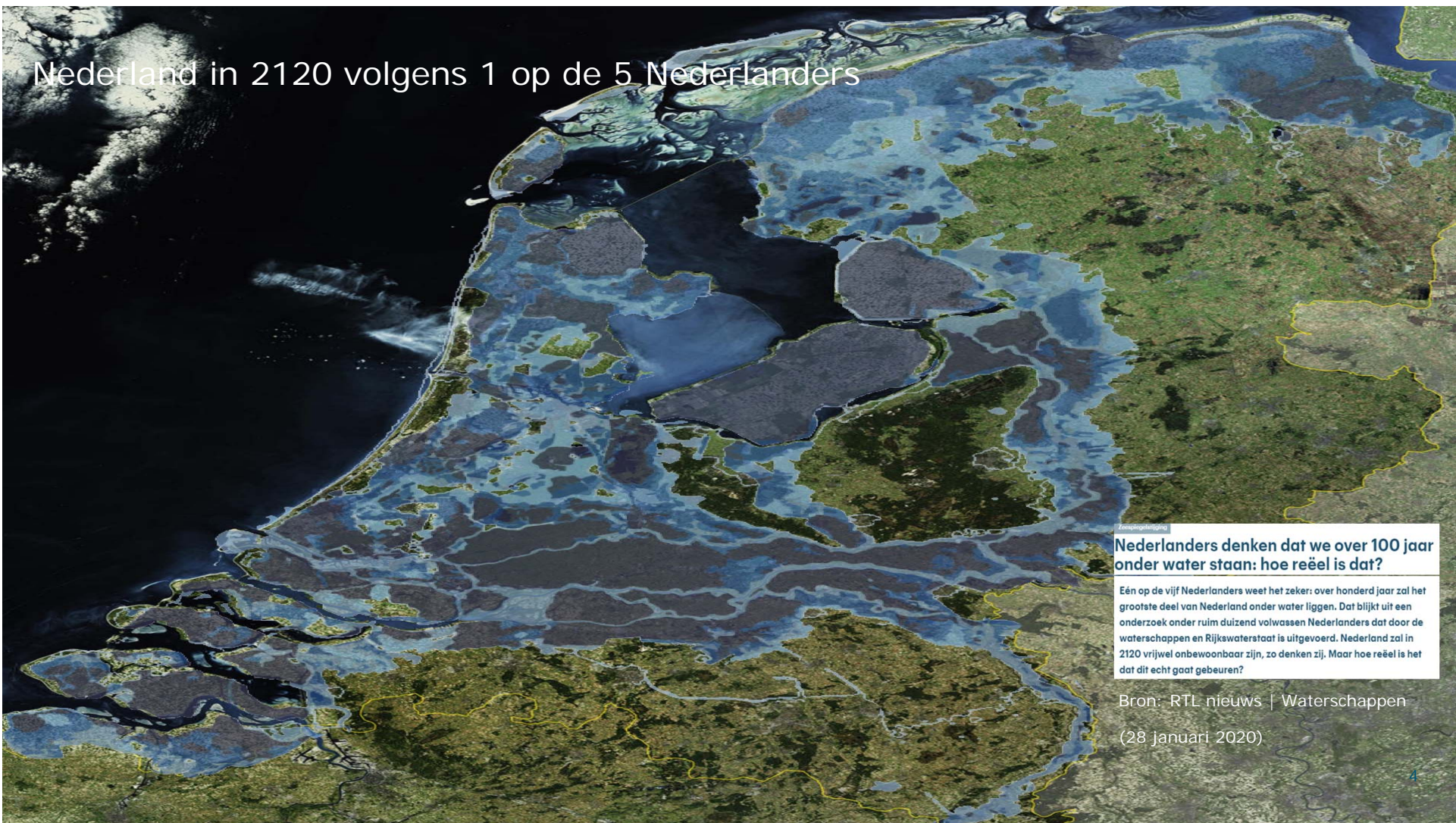
2020 – nu al(weer) een jaar van extremen

Veel overlast door hevige regenval, straten en huizen staan blank

Nederland in 2120 volgens 1 op de 5 Nederlanders

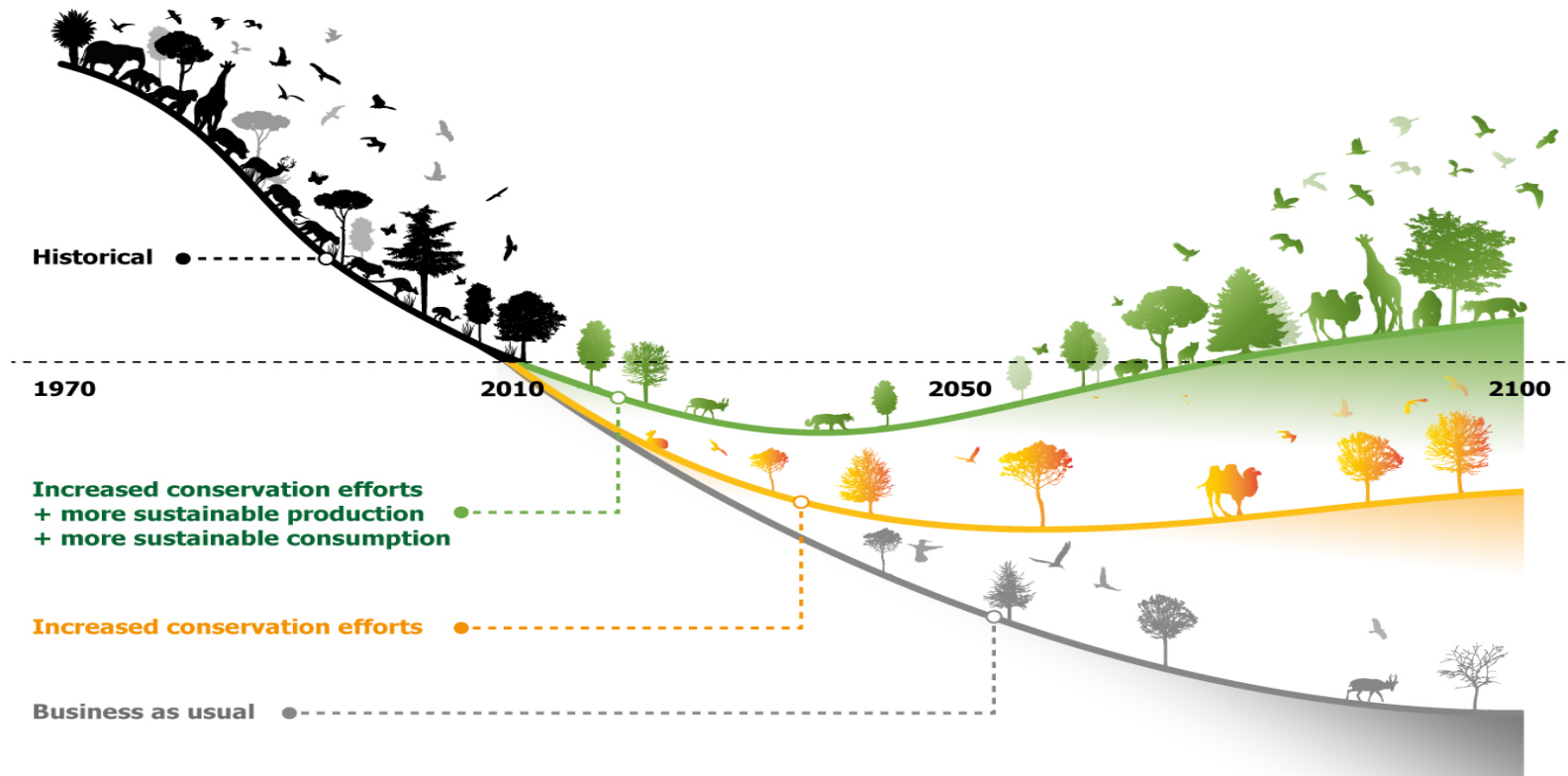

Nederlanders denken dat we over 100 jaar onder water staan: hoe reëel is dat?

Eén op de vijf Nederlanders weet het zeker: over honderd jaar zal het grootste deel van Nederland onder water liggen. Dat blijkt uit een onderzoek onder ruim duizend volwassen Nederlanders dat door de waterschappen en Rijkswaterstaat is uitgevoerd. Nederland zal in 2120 vrijwel onbewoonbaar zijn, zo denken zij. Maar hoe reëel is het dat dit echt gaat gebeuren?

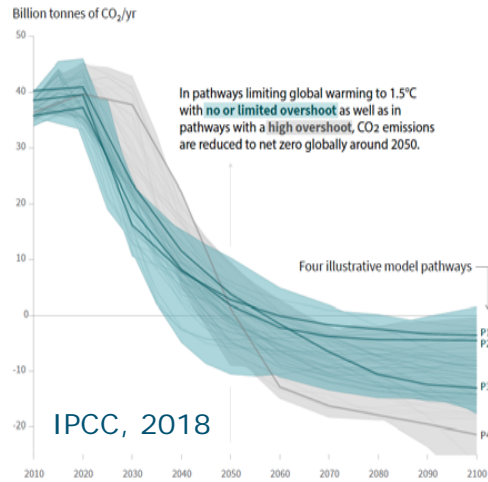
Bron: RTL nieuws | Waterschappen
(28 januari 2020)

Bending the curve of terrestrial biodiversity needs an integrated strategy (Nature, 2020)

This artwork illustrates the main findings of the article, but does not intend to accurately represent its results (<https://doi.org/10.1038/s41586-020-2705-y>)

De opgaven: klimaat en biodiversiteit

Mitigatie

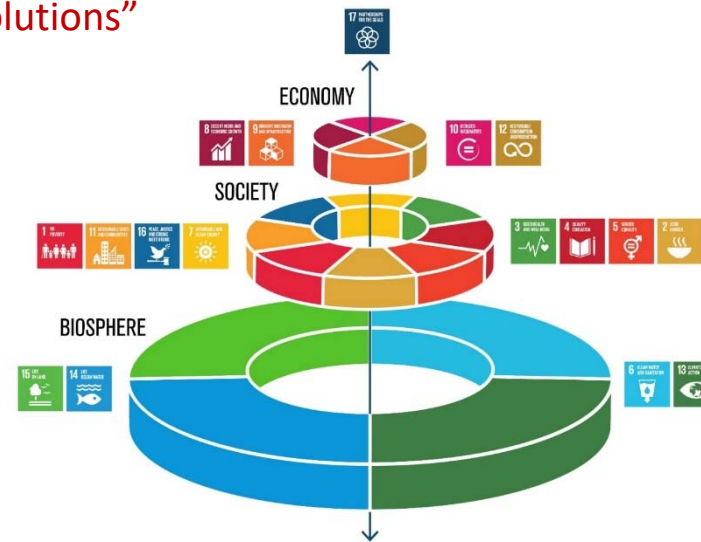
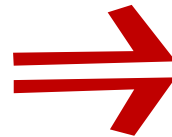
Adaptatie

Biodiversiteit

...en de SDG's

“nature based-solutions”

source: Rockström, Stockholm Resilience Institute, 2018

Nature-based solutions

...in een kaart voor Nederland in 2120

- ... één kaartbeeld, geen scenario's
- ...een typisch 'systemisch' Wageningse perspectief
- ...geen doembeeld, maar een groen beeld
- ...multidisciplinaire kennis bijeen brengen (synthese)

Louise O. Fresco @LouiseOFresco · 4 u
Not to predict the future but to fuel our thinking we present a map of what NL & other deltas may look like in 2120 based on solid @wur research: ample space for rivers, greener cities, food from the sea, extensive dairy & nature in flood plains, circular agriculture on best soils

Aannames:

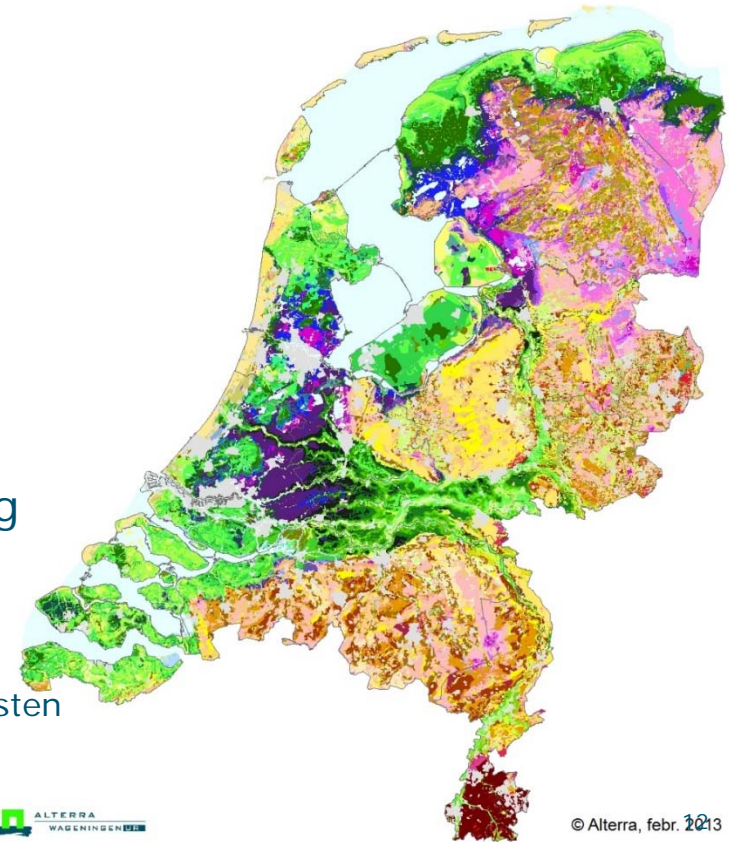
- Zeespiegelstijging van 1,5 m in 2120 (t.o.v. 1990)
- Temperatuurverhoging, extremer weer
- Verschuiven van klimaatzones
- Randstad blijft, maar groei in Hoog-Nederland

Disclaimer

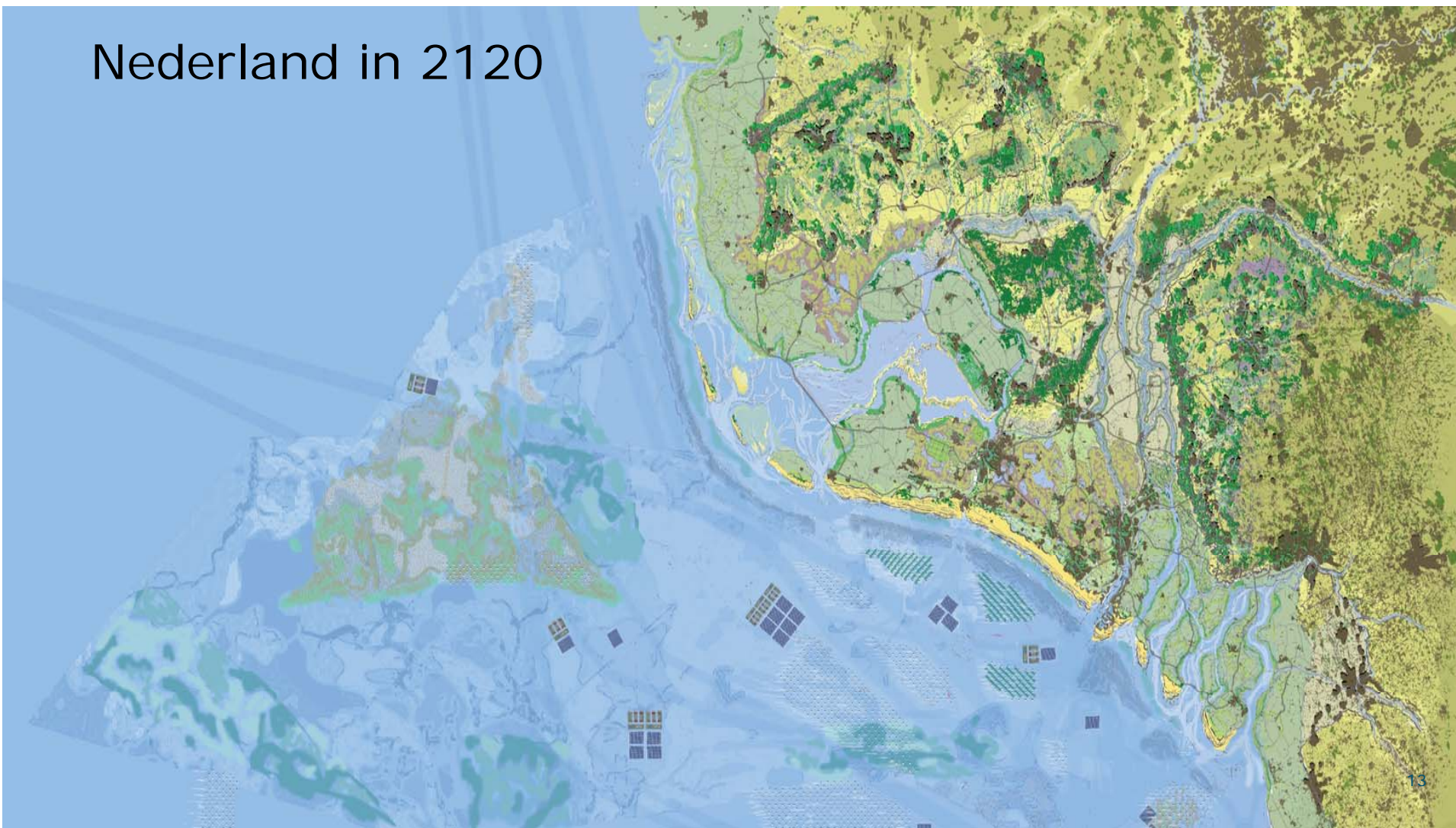
~~blueprint~~

5 leidende principes

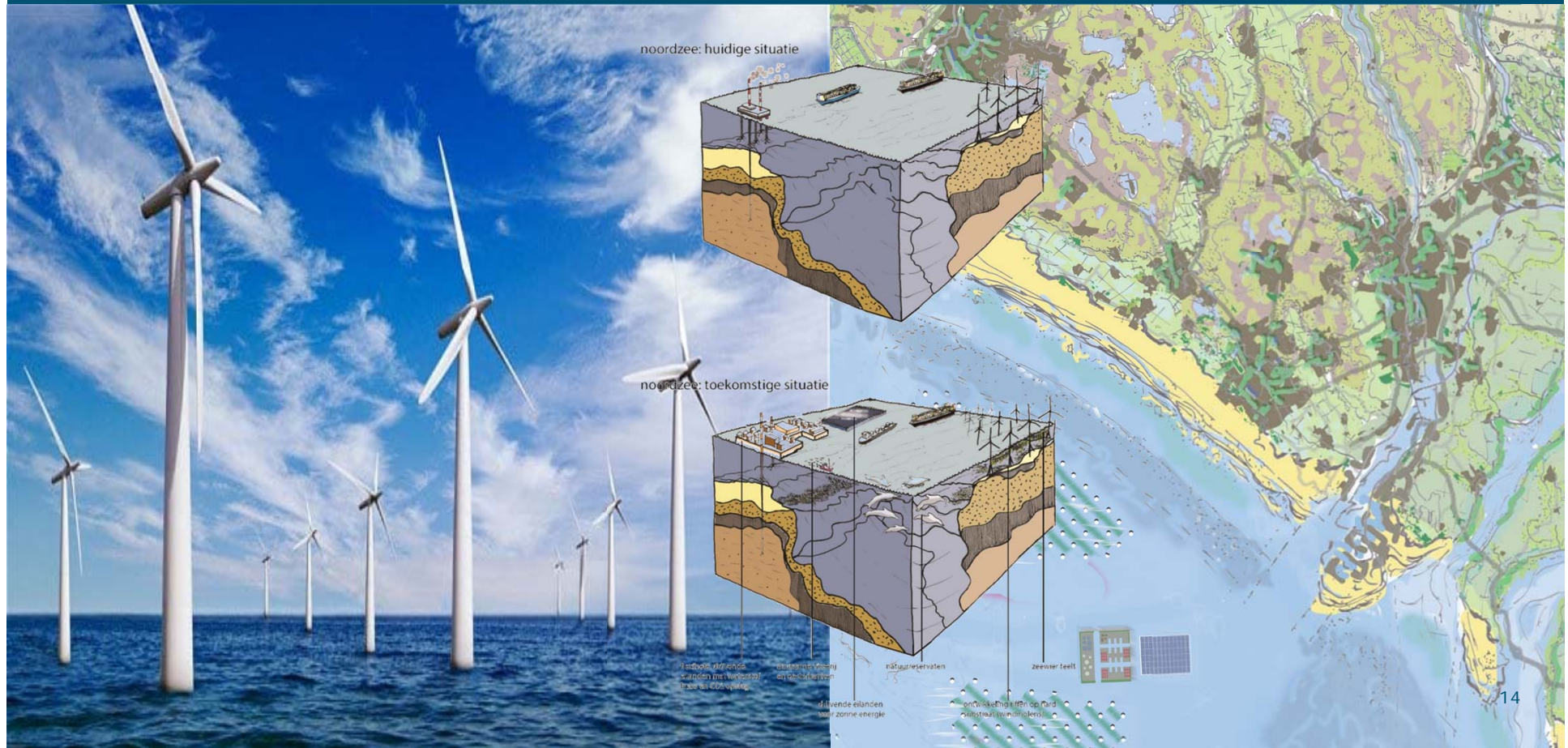
1. **Natuurlijk systeem aan de basis**
landschap- en bodemtype, hoogteverschillen, watersystemen
2. **Optimaal benutten van water**
vasthouden, benutten, bergen en dan pas afvoeren
3. **Circulaire economie**
klimaatpositief, dienstensector, kringlooplandbouw
4. **Meebewegende –adaptieve– ruimtelijke inrichting**
met de natuur mee, benutten natuurlijke processen
5. **Natuur-inclusieve samenleving**
biodiversiteit, natuurbescherming/ontwikkeling, ecosysteemdiensten

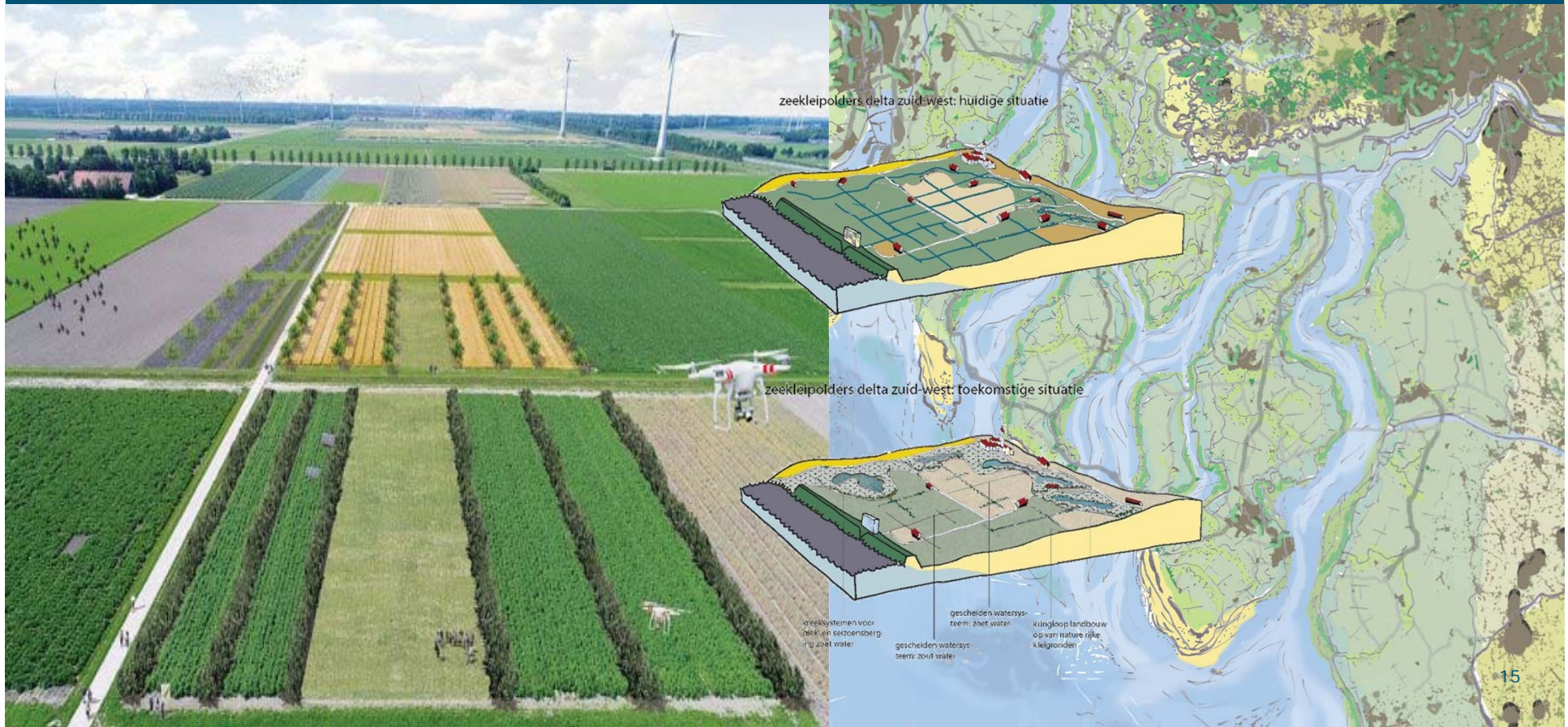
Nederland in 2120

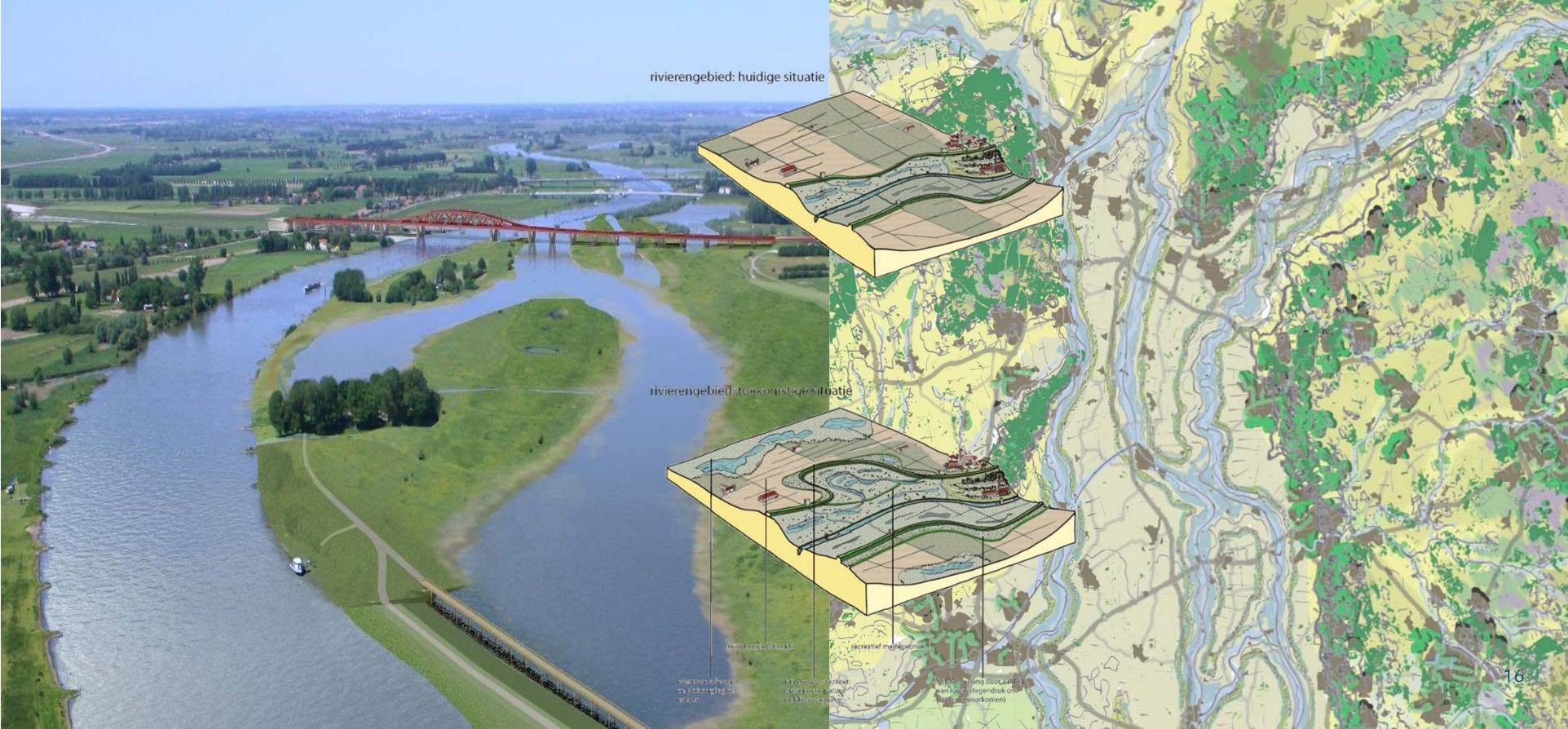
Energie en voedsel van zee

Plantaardige voedselproductie en kringlooplandbouw

Meer ruimte voor water

Klimaatslimme bossen

Groene steden

...blijkbaar een wenkend perspectief!

Onafhankelijk weekblad sinds 1877

23 april 2020
Jaargang 144 / Nr. 17-18
€ 5,95

DE GROENE AMSTERDAMMER

Nederland in de toekomst
Reële scenario's over hoe de grote problemen van u het hoofd kunnen bieden

0 1720 3 456789 1011

BP

Zo ziet het Groene Hart er over 100 jaar uit: wen maar vast aan veel meer water

TOEKOMST OF LUCHTFIETSERIJ? | Het Groene Hart bestaat over honderd jaar uit water, moeras, bos en veel recreatie. Om de klimaatverandering bij te benen moet deze regio er binnen honderd jaar toch echt anders gaan uitzien, stelt een groep wetenschappers. "Luchtfietsen", reageren de nuchtere boeren.

Binnenland 9

LANDSCHAP

2120: een groen land met brede rivieren

Onderzoekers van Wageningen University maakten een kaart van Nederland over 100 jaar. Als zij gelijk krijgen, zijn dit de grootste veranderingen.

Steden in het groen, geen kades langs de Maas en gehalveerde landbouwgrond

1 **2** **3** **4** **5** **6**

1 **2** **3** **4** **5** **6**

1 **2** **3** **4** **5** **6**

Nieuws

Nederland in 2120 klimaatbestendig? 'Bouw moet flink aan de bak'

LINDA.NL

NOS

HOME NIEUWS KIJKEN LOVES ALLES OVER LINDA

Zo kan Nederland er over 100 jaar uitzien

GEENSTIJL

Tendertius, ongetuimd & noodloos kwetsend

ASJEMENOU

ZO ZIET NEDERLAND ER OVE! HONDERD JAAR UIT VOLGEN: WETENSCHAPPERS

02:21 2020 | 23:12 UUR | MARLE VAN ZOOGEEL

Nederland in 2120

geïndeerd. En allemaal prive-eilandjes voor VDD6GRLinkers in Markermeer & IJsselmeer.

Hoe verder?

- Gesprekken en discussies over NL2120
- Nadere onderbouwing – NBS, biodiversiteit, gezondheid, voedselproductie, stedelijke ontwikkeling, circulaire economie, kosten en baten, etc
- Gezamenlijk bouwen kennisagenda en integraal kennisprogramma
- Uitwerking NL2120 in regio's
- Vertaling naar handelingsperspectief voor het hier en nu → Groen herstelplan post Corona

De toekomst begint nu!!

A nature-based future for EU!

Finding answers together

Dank voor uw aandacht !

NL2120 team

- Martin Baptist
- Stijn Reinhard
- Michael van Buuren
- Bertram de Rooij
- Xiaolu Hu
- Sabine van Rooij
- Nico Polman
- Sander van den Burg
- GerJan Piet
- Tom Ysebaert
- Brenda Walles
- Jeroen Veraart
- Wieger Wamelink
- Bram Bregman
- Bram Bos
- Trond Selnes

Meer info/contact:

Tim.vanhattum@wur.nl

